ΔΙΕΥΘΥΝΤΗΣ: ΣΤΕΦ. Ι. ΠΕΣΜΑΖΟΓΛΟΥ
Ἰδιοκτησία: ε'Η Πρωΐα», Ἀν. Ἐκδοτική Ἑταιρεία.

Γραφεῖα: Στοὰ Πεσμαζόγλου Τηλέφωνα: 31-351 31-352

ΟΡΟΙ ΣΥΝΔΡΟΜΩΝ

ΕΣΩΤΕΡΙΚΟΥ		ΕΞΩΤΕΡΙΚΟΥ	
Ἐτησία	Δρχ. 720	Ετησία	£ 2.0.0
Ἐξάμηνος	» 360	Ἐξάμηνος	» 1.5.0

ΤΙΜΗ ΦΥΛΛΟΥ ΔΡΧ. 2

Η ΠΡΩΪΑ

ΑΘΗΝΑΙ, ΕΤΟΣ ΙΕ'.—ΑΡ. 15—58

ΠΑΡΑΣΚΕΥΗ
29
ΔΕΚΕΜΒΡΙΟΥ 1939

Σελήνη 19 ἡμερῶν
Ἀνατ. ἡλίου 7.43. Δύσις 5.12
Γεωργίου Νικομηδ., Βενιαμὶν

ΠΡΟΒΛΗΜΑΤΑ ΤΟΥ ΠΟΛΕΜΟΥ ΚΑΙ ΤΗΣ ΕΙΡΗΝΗΣ

ΕΙΝΕ ΠΡΑΓΜΑΤΟΠΟΙΗΣΙΜΟΣ ΜΙΑ ΕΥΡΩΠΑΪΚΗ ΟΜΟΣΠΟΝΔΙΑ;

ΜΙΑ ΔΙΑΛΕΞΙΣ ΓΑΛΛΟΥ ΔΙΠΛΩΜΑΤΟΥ

ΠΑΡΙΣΙΟΙ, Δεκέμβριος. — Ἡ συζήτησις περὶ τῶν σκοπῶν τοῦ πολέμου τῶν δυτικῶν συμμάχων συνεχίζεται, ἐπὶ τοῦ θεωρητικοῦ ὡς ἐπὶ τὸ πολὺ ἐπιπέδου, διότι, ἀπὸ πρακτικῆς ἀπόψεως, ἡ μεγίστη πλειονότης τῶν Γάλλων, φρονεῖ σήμερον ὅτι ἐπὶ τοῦ παρόντος ἐπιβάλλεται νὰ συντονίζωνται ἀπερισπάστως ὅλαι αἱ προσπάθειαι διὰ τὴν διεξαγωγὴν τοῦ πολέμου, ἀφοῦ μόνον ἀπὸ τὸν τρόπον τῆς ἐκβάσεώς του θὰ ἐξαρτηθῇ καὶ ἡ μορφή, τὴν ὁποίαν θὰ προσλάβῃ ἡ εὐρωπαϊκὴ εἰρήνη. Μεταξὺ ἄλλων, ἐξετάσθη εἰς σειρὰν διαλέξεων, ὀργανωθεισῶν ἀπὸ τὸ Ἐλεύθερον Κολλέγιον τῶν Κοινωνικῶν Ἐπιστημῶν, ἡ δυνατότης τῆς πραγματοποιήσεως μιᾶς μεταπολεμικῆς Εὐρώπης συνισταμένης ἀπὸ ὁμόσπονδα κράτη, κατὰ τὸ σύστημα περίπου τῶν Ἡνωμένων Πολιτειῶν τῆς Βορείου Ἀμερικῆς.

Ἡ πρώτη ἰδέα Ἡνωμένων Πολιτειῶν τῆς Εὐρώπης ὑπῆρξε γαλλικὴ καὶ ὀφείλεται εἰς τὸν ποιητὴν Βίκτωρα Οὐγκώ. Ἀπὸ τὴν ἐποχήν, ἐν τούτοις, κατὰ τὴν ὁποίαν τὴν ἐξέφερεν, ἡ ἐξέλιξις τῆς ἡπείρου μας δὲν φαίνεται νὰ δικαιολογῇ τὴν αἰσιοδοξίαν του. Ὁ τελευταῖος ὁμιλητὴς τῆς σειρᾶς τῶν διαλέξεων τοῦ Ἐλευθέρου Κολλεγίου τῶν Κοινωνικῶν Ἐπιστημῶν ἦτο ὁ διαπρεπὴς διπλωμάτης κ. Ζὰν Ἐννεσύ. Ὁ ὁμιλητὴς αὐτὸς ἐνετόπισε τὸ ζήτημα εἰς μίαν συγκεκριμένην ἐρώτησιν: «Πῶς θὰ εὑρεθῇ ὁ ἱδρυτὴς τῆς Ὁμοσπονδίας, ὁ ὁποῖος θὰ καθοδηγήσῃ τὴν Εὐρώπην εἰς μίαν ἀνοικοδόμησιν;»

Ὑπῆρξαν, εἶπε, κατὰ τὸ παρελθὸν μεγάλαι ἱστορικαὶ φυσιογνωμίαι — ὁ Κάρολος Μάγνος, ὁ Κάρολος Ε' καὶ ὁ Ναπολέων — ποὺ θὰ ἠμποροῦσαν νὰ ἐκληφθοῦν ἀπὸ τοὺς ἐπιπολαίως κρίνοντας ὡς ἱδρυταὶ ὁμοσπονδιῶν. Ἡ δρᾶσις των, ὅμως, ἀπέμεινε χωρὶς ἐπαύριον, διότι τὰ πολιτικὰ καθεστῶτα ποὺ ἐδημιούργησαν ἦσαν προσωποπαγῆ, αἱ δὲ ὁμοσπονδίαι ποὺ ἐδημιούργησαν δὲν ἔνε δυνατὸν νὰ πραγματοποιηθοῦν, εἰμὴ μόνον διὰ τῆς θελήσεως τῶν λαῶν. Αἱ μεταβολαὶ τοῦ κόσμου σήμερον, ἡ ἐπίτασις τῶν ἐξοπλισμῶν, μᾶς ἄγουν εἰς τὴν διαπίστωσιν, ὅτι εὑρισκόμεθα εἰς καιροὺς κατὰ τοὺς ὁποίους ὑποφώσκει ἡ ἡὼς τῶν ὁμοσπονδιῶν, ἂν ἡ ἀνθρωπότης δὲν θέλῃ νὰ ἐπαναρχίσῃ ἐν Καθαρτηρίῳ χιλίων ἐτῶν. Ἀλλ' ἐὰν δὲν ὑπάρχῃ ἕνας ἄνθρωπος ἱκανὸς νὰ δημιουργήσῃ μίαν ὁμοσπονδίαν, πρέπει νὰ ἐξετασθῇ ποῖαι εἶνε αἱ δυνάμεις, αἱ ὁποῖαι ἠμποροῦν νὰ ὠθήσουν τοὺς εὐρωπαϊκοὺς λαοὺς πρὸς αὐτὴν τὴν κατεύθυνσιν; Ἡ κοινὴ θρησκεία; Ἡ κοινὴ γλῶσσα; Ἡ κοινὴ φυλή; Ὄχι, βέβαια. Ἀλλὰ τότε πρέπει νὰ γίνῃ ἐκκλησία πρὸς τὰς ἠθικὰς δυνάμεις. Ἡ κοινὴ λατινικὴ καταγωγή, ἐπὶ παραδείγματι, ἀποτελεῖ μίαν νοοτροπίαν, ἡ ὁποία θὰ ἠμποροῦσε νὰ ἀγάγῃ εἰς προσέγγισιν τοὺς λατινικοὺς λαούς. Ἔπειτα ὑπάρχουν μερικαὶ ὑλικαὶ δυνάμεις, αἱ ὁποῖαι θὰ ἠμποροῦσαν νὰ συμβάλουν εἰς τοῦτο καὶ αἱ ἀνήκουν εἰς δύο κατηγορίας: γεωγραφικὴν καὶ οἰκονομικήν. Ἡ αὔξουσα οἰκονομικὴ ἀλληλεξάρτησις τῶν ἐθνῶν, τὰ ἀναγκάζει, παρὰ τὰς προσταγὰς ἀτὰ ἐθνικὰ ἐμπόδια, ν' ἀλληλοσυμπληροῦνται. Ὥστε δὲν εἶνε δυνατὸν νὰ λεχθῇ ὅτι λείπουν ἐντελῶς αἱ προϋποθέσεις διὰ μίαν εὐρωπαϊκὴν ὁμοσπονδον ὀργάνωσιν. Ὅταν, ὅμως, μία ὁμοσπονδία πρόκειται νὰ στηριχθῇ εἰς τοιαύτην βάσιν, εἶνε προφανὲς ὅτι θὰ εἶνε δυνατὸν νὰ ὑπάρξουν περισσότεραι τῆς μιᾶς εὐρωπαϊκαὶ ὁμοσπονδίαι, αἱ ὁποῖαι θὰ προσελάμβανον μορφὴν συνασπισμῶν, τότε δὲ θὰ εὑρίσκοντο πολλὰ σύδετερα κράτη εἰς τὴν ἀνάγκην νὰ διερωτηθοῦν εἰς ποίαν ὁμοσπονδίαν τὰ συμφέρει νὰ μετάσχουν.

"Οσον, ὅμως, καὶ ἂν ἡ ἰδέα μιᾶς εὐρωπαϊκῆς ὁμοσπονδίας ἐμφανίζεται πραγματοποιήσιμος μόνον τμηματικῶς, πάντως, κατὰ τὸν κ. Ἐννεσύ, δὲν πρέπει νὰ ἀπορριφθῇ. Διὰ νὰ πραγματοποιηθῇ, ἐν τούτοις, ἐτόνισεν ὁ ὁμιλητής, προαπαιτεῖται νὰ τερματισθῇ ὁ πόλεμος διὰ μιᾶς πλήρους εἰρήνης, ὄχι διὰ μιᾶς ἁπλῆς κατὰ τὸ μᾶλλον ἢ ἧττον μακροχρονίου ἀνακωχῆς. "Οσοι θὰ ἐπιτραπῇ εἰς τὰ πεδία τῶν μαχῶν, εἰς ἕνα πόλεμον, τοῦ ὁποίου ὁ κύριος καὶ θεμελιώδης σκοπὸς δὲν θὰ ἦτο ἡ ἐξασφάλισις πλήρους εἰρήνης, θὰ ἐθυσιάζοντο ἐπὶ ματαίῳ.

Καὶ ὁ ὁμιλητὴς προσέθεσεν ὅτι μετὰ τὸ πέρας τοῦ πολέμου πρέπει νὰ ἀναζητηθῇ ἡ θεμελίωσις τῆς εἰρήνης ἐπὶ βάσεως ὁμοσπονδιακῆς, διότι θὰ ἦτο ἀκατανόητον νὰ αὐτοκατα δικασθοῦν οἱ Εὐρωπαῖοι εἰς ἀλληλοσπαραγμὸν διαρκῆ, ὅταν ὅλος ὁ κόσμος ὀργανοῦται ἐπὶ τῇ βάσει τῆς ὁμοσπονδιακῆς ἀρχῆς, ἀνέφερε δὲ τὰς Ἡνωμένας Πολιτείας τῆς Βορείου Ἀμερικῆς καὶ τὰ κράτη τῆς Νοτίου Ἀμερικῆς. Κατέληξε δὲ ὡς ἑξῆς: «Ὑπάρχει ἐπίσης ἡ Ὁμοσπονδία τῶν ἀνατολικῶν λαῶν. Μήπως ἡ Ρωσία δὲν εἶνε μία ὁμοσπονδία; Ἡ Γαλλία, ἐν πάσῃ περιπτώσει, εἶνε μία χώρα ἐπὶ τῆς ὁποίας πρέπει καὶ νὰ ὑπολογίσῃ περισσότερον παρὰ ἐπὶ πάσης ἄλλης διὰ τὴν συγκρότησιν μιᾶς ὁμοσπονδίας. Ἡ Γαλλία ἀποτελεῖ ἤδη μίαν ὁμοσπονδίαν τῶν στοιχείων ποὺ τὴν ἀπαρτίζουν: μοναρχικῶν, δονναπαρτιστῶν, δημοκρατικῶν. Ἡ Γαλλία ἐμφορεῖται ἀπὸ πνεῦμα εἰρηνόφιλον καὶ εἶνε εἰς θέσιν, διὰ τοῦτο, ν' ἀπευθυνθῇ πρὸς τὸν κόσμον ὁλόκληρον».

Ἀπὸ τὴν σειρὰν τῶν διαλέξεων περὶ τῆς δυνατότητος μιᾶς μεταπολεμικῆς Εὐρωπαϊκῆς Ὁμοσπονδίας, κατεδείχθη ὅτι ἡ δυνατότης αὐτὴ δὲν φαίνεται μεγάλη. Αἱ Ἡνωμέναι Πολιτεῖαι τῆς Ἀμερικῆς ἀποτελοῦν μίαν γεωγραφικὴν καὶ οἰκονομικὴν ἑνότητα, λαόν, ὁ ὁποῖος παρὰ τὴν παντοδαπὴν προέλευσίν του, ὁμιλεῖ τὴν ἰδίαν γλῶσσαν καὶ ἔχει μίαν καὶ μόνην ἐθνικὴν συνείδησιν. Ἡ Εὐρώπη ἀποτελεῖται ἀπὸ μεγάλον σχετικῶς ἀριθμὸν ἐθνῶν μὲ ἰδίαν μακρὰν ἱστορίαν, μὲ πλῆθος καλλιεργημένων γλωσσῶν, μὲ νοοτροπίας διαφορετικὰς καὶ ὅλα αὐτὰ δὲν εἶνε καθόλου εὔκολον νὰ συναποτελέσουν ἓν ὁμόσπονδον ἀμάλγαμα. Καὶ ὑπάρχουν μερικαὶ ὑλικαὶ δυνάμεις, αἱ ὁποῖαι θὰ ἠμποροῦσαν νὰ συμβάλουν εἰς τοῦτο καὶ αἱ ἀνήκουν εἰς δύο κατηγορίας: γεωγραφικὴν καὶ οἰκονομικήν. Ἡ αὔξουσα οἰκονομικὴ ἀλληλεξάρτησις τῶν ἐθνῶν, τὰ ἀναγκάζει, παρὰ τὰς προστασίας δι' αὐτάρκειαν, ν' ἀλληλοσυμπληροῦνται. Ὥστε δὲν εἶνε δυνατὸν νὰ λεχθῇ ὅτι λείπουν ἐντελῶς αἱ προϋποθέσεις διὰ μίαν εὐρωπαϊκὴν ὁμοσπονδον ὀργάνωσιν. Ὅταν, ὅμως, μία ὁμοσπονδία πρόκειται νὰ στηριχθῇ εἰς τοιαύτην βάσιν, εἶνε προφανὲς ὅτι θὰ εἶνε δυνατὸν νὰ ὑπάρξουν περισσότεραι τῆς μιᾶς εὐρωπαϊκαὶ ὁμοσπονδίαι, αἱ ὁποῖαι θὰ προσελάμβανον μορφὴν συνασπισμῶν, τότε δὲ θὰ εὑρίσκοντο πολλὰ σύδετερα κράτη εἰς τὴν ἀνάγκην νὰ διερωτηθοῦν εἰς ποίαν ὁμοσπονδίαν τὰ συμφέρει νὰ μετάσχουν.

"Οσον, ὅμως, καὶ ἂν ἡ ἰδέα μιᾶς εὐρωπαϊκῆς ὁμοσπονδίας ἐμφανίζεται πραγματοποιήσιμος μόνον τμηματικῶς, πάντως, κατὰ τὸν κ. Ἐννεσύ, δὲν πρέπει νὰ ἀπορριφθῇ. Διὰ νὰ πραγματοποιηθῇ, ἐν τούτοις, ἐτόνισεν ὁ ὁμιλητής, προαπαιτεῖται νὰ τερματισθῇ ὁ πόλεμος διὰ μιᾶς πλήρους εἰρήνης, ὄχι διὰ μιᾶς ἁπλῆς κατὰ τὸ μᾶλλον ἢ ἧττον μακροχρονίου ἀνακωχῆς. "Οσοι θὰ ἐπιτραπῇ εἰς τὰ πεδία τῶν μαχῶν, εἰς ἕνα πόλεμον, τοῦ ὁποίου ὁ κύριος καὶ θεμελιώδης σκοπὸς δὲν θὰ ἦτο ἡ ἐξασφάλισις πλήρους εἰρήνης, θὰ ἐθυσιάζοντο ἐπὶ ματαίῳ.

Καὶ ὁ ὁμιλητὴς προσέθεσεν ὅτι μετὰ τὸ πέρας τοῦ πολέμου πρέπει νὰ ἀναζητηθῇ ἡ θεμελίωσις τῆς εἰρήνης ἐπὶ βάσεως ὁμοσπονδιακῆς, διότι θὰ ἦτο ἀκατανόητον νὰ αὐτοκατα δικασθοῦν οἱ Εὐρωπαῖοι εἰς ἀλληλοσπαραγμὸν διαρκῆ, ὅταν ὅλος ὁ κόσμος ὀργανοῦται ἐπὶ τῇ βάσει τῆς ὁμοσπονδιακῆς ἀρχῆς, ἀνέφερε δὲ τὰς Ἡνωμένας Πολιτείας τῆς Βορείου Ἀμερικῆς καὶ τὰ κράτη τῆς Νοτίου Ἀμερικῆς. Κατέληξε δὲ ὡς ἑξῆς: «Ὑπάρχει ἐπίσης ἡ Ὁμοσπονδία τῶν ἀνατολικῶν λαῶν. Μήπως ἡ Ρωσία δὲν εἶνε μία ὁμοσπονδία; Ἡ Γαλλία, ἐν πάσῃ περιπτώσει, εἶνε μία χώρα ἐπὶ τῆς ὁποίας πρέπει καὶ νὰ ὑπολογίσῃ περισσότερον παρὰ ἐπὶ πάσης ἄλλης διὰ τὴν συγκρότησιν μιᾶς ὁμοσπονδίας. Ἡ Γαλλία εἶνε

Θεάματα

ΒΑΣΙΛΙΚΟΝ. «Το δημιουργήσαν εγκρημάτων».
ΑΤΤΙΚΟΝ (Κώστας Κοσσιώλη). «Η συμφωνία».
ΑΡΤΕΜΙΣ (Σπύρος Σπυρόπουλος). «Μια φορά την Κυριακή».
ΑΣΤΥ. «Η καλή του κυρίου».
ΑΤΤΙΚΟΝ. «Σήμερα στο Παρίσι» (Ντεράντ Ντεμιέλ).
ΑΤΤΙΚΑ. «Οι γιοι του Μοντε-Κρίστο».
ΑΤΤΙΚΟΝ. «Η καλή του κυρίου».
ΑΤΤΙΚΟΝ. «Σήμερα στο Παρίσι» (Ντεράντ Ντεμιέλ).
ΑΤΤΙΚΑ. «Οι γιοι του Μοντε-Κρίστο».
ΑΣΤΥ. «Τσαλαπετάκος».
ΠΑΛΛΑΣ. «Πέτρινο Μπουρνούζι».
ΠΑΝΘΕΟΝ. «Ο γάμος του Ταρζάν».
ΡΙΤΣ. «Αδύνατο να γίνει».
ΤΙΤΑΝΙΑ. «Αλησμόνητος καιρός» από 10 μ.μ.
ΤΙΤΑΝΙΑ. «Αλησμόνητος καιρός» από 10 μ.μ.
ΑΛΚΗΣΤΗΣ. «Ο καπετάνιος».

5η ΠΡΩΙΝΗ ΑΙ ΤΕΛΕΥΤΑΙΑΙ ΕΙΔΗΣΕΙΣ ΤΗΣ ΝΥΚΤΟΣ

ΣΤΑΣΙΜΟΤΗΣ ΕΙΣ ΤΗΝ ΦΙΛΛΑΝΔΙΑΝ

ΟΙ ΡΩΣΟΙ ΘΑ ΔΙΑΘΕΣΟΥΝ 800.000 ΔΙΑ ΝΑ ΚΑΤΑΒΑΛΟΥΝ ΤΟΥΣ ΦΙΛΛΑΝΔΟΥΣ

ΒΕΡΟΛΙΝΟΝ, 28. ('Ιδιαιτέρα ὑπηρεσία).— Οἱ ἀρμό-διοι στρατιωτικοὶ παρατηροῦν ἐξ ἐγγύτητος τὴν ἐξέλιξιν τοῦ ἐν Φιλλανδίᾳ πολέμου παρατηροῦν ὅτι ὑπάρχει τοιαύτη διαστασις μεταξὺ τῶν ἐκ ρωσικῆς καὶ τῶν ἐκ φιλλανδικῆς πηγῆς ἀνάλογων καὶ ἀνακολούθων, ὥστε δὲν εἶνε εὐκολος ἡ συναγωγὴ ἀσφαλοῦς συμπεράσματος περὶ τῆς πορείας τῶν ἐπιχειρήσεων. Οὕτω, οἱ Ρῶσοι ἀπὸ ἑβδομάδος περίπου παρουσιάζονται ὡς συνάπτοντα ἀπλᾶς συγκρούσεις περιπτώλων καὶ ὅτι ἐν ἐπιχειρήσεις ἐναντίον τῆς ἐπιβραδύνσεως τῆς προκωχώσεως. Σκοπὸς τούτου εἶνε ἡ ἀσφαλὴς μεταβασις τῶν ἐκ τῆς Φιλλανδοῦ μεταδόσεων καθημερινῶς ἀπόκρυσιν σφοδρῶν ταῦτα ρωσικῶν ἐπιθέσεων καὶ τὴν πραγματοποίησιν θετικῆς ἐπιτυχίας ἐπὶ τοῦ κεντρικοῦ μετώπου. Ἐν τούτοις, ἐκ τῶν ὑστέρων ἀναφορῶν τῆς Μόσχας, ἐξάγεται τὸ συμπέρασμα ὅτι ἡ ἀλήθεια εὑρίσκεται εἰς τὸ μέσον. Συγκεκριμένως εἰς τὸν βορρᾶν μὲν καὶ τὸ ἀνατολικὸν μέτωπον οἱ Ρῶσοι ἐστημείωσαν τὴν πρόοδόν των λόγῳ τῶν ὑπερμόνων καιρικῶν συνθηκῶν, τὰς ὁποίας ἐπιτρέπουν ἡ μεταφορὰ τῶν ἀναγκαίων πρὸς τοῦτο μέσων καὶ ἡ σύνδεσις χρηστομοποιήσεως τῶν τεχνικῶν ὅπλων, πραγματοποιήσεως δὲ τῆς εἰς τὸ κέντρο, τὰ ὁποῖα εἶχον καταλάβει προπαρασκευὴν ἀμύνης ἐπὶ ἑξάμηνον ἢ ἑπτὰ μῆνας. Ἀπὸ τὴν ἀμύνην τῶν ἐλληνικῶν δυνάμεων ἐναντίον τῶν καιρικῶν συνθηκῶν, ἐπὶ τοῦ παρόντος δὲ συσκοτίζεται ἡ ἀπόφασις τῆς ἐξόδου τῶν ἀπὸ τὸν ἀμυντικὸν ἀγῶνα ἐναντίον τῶν ρωσικῶν ἐπιθέσεων (ὡς θυμίζει ἡ Καρελίας) ἐπαυσαν ἐπίσης οἱ ὁμαδικαὶ ἐπιθέσεις τῶν ρωσικῶν πληθυσμῶν. Ἐπισημαίνεται τοιαυτισιοῦ τινες μεταφορὰ τῶν ὁμάδων πληθυσμῶν ἀπὸ τὸν βορρᾶν πρὸς τὸν νότον. Ἐπὶ τοῦ ἀνατολικοῦ μετώπου ἡ ἀπόκρυσις τῶν ρωσικῶν ἐπιθέσεων ἐξακολουθεῖ μὲ ἐπιτυχίαν. Εἰς τὸ μέτωπον οἱ βομβαρδισμοὶ ἀπὸ ἀεροπλάνων ἐπὶ τῶν ἀμυνομένων ἐφαρμόζονται ἐπὶ μεγάλης κλίμακος